

Odobreno od strane:

Direktor Doma zdravlja:

Dr Zehra Karahasanović,
Spec.urg.med.

Datum usvajanja

Grupa:

Tačka:

Standard:

Broj protokola:

Jedinstveni broj procedure

PROCEDURA UPRAVLJANJA RIZICIMA
PO ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST

Strana 1-11

SADRŽAJ:

1. OPŠTA IZJAVA O POLITICI

Ovom procedurom propisuje se način upravljanja zaštitom zdravlja i bezbjednosti na radu zaposlenih, lica pod ugovorom, poslovnih partnera i svi drugi koji pružaju usluge zdravstvene zaštite u JZU Dom zdravlja Gračanica. Počev od identifikacije i praćenja zakonske regulative, identifikacije opasnosti, procjene rizika, definisanja ciljeva i programa, definisanja načina upravljanja procesima, definisanja načina reagovanja u vanrednim, incidentnim i akcidentnim situacijama, pa sve do praćenja učinaka na zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu.

2. PODRUČJE PRIMJENE

Sve službe u JZU DZ Gračanica-šefovi službi

3. DISTRIBUCIJA I NADZOR, IZRADI I OZNAKE

- Šefovi službi, glavna sestra/tehničar doma zdravlja i odgovorne sestre službi, obavezni su obezbjediti da se sa ovim procedurama upozna medicinsko osoblje
- Procedura mora biti postavljena na mjesto dostupna svom medicinskom osoblju
- Svi zaposleni su odgovorni za primjenu ove procedure.

- Šef službe/ambulante i odgovorna sestra, odgovorni su provjeravati ispravnost primjene ove procedure. Oni kontinuirano provode kontrolu pravilnosti primjene procedure, jedanput mjesečno i izvještavaju glavnu sestru i koordinatora kvaliteta.
- Direktor i glavna sestra/tehničar ustanove periodično vrše provjeru pravilnosti primjene procedure.

3.1 Izrazi:

- ✓ AKCIDENT: neželjeni događaj koji dovodi do smrti, narušavanja zdravlja, povrede, oštećenja ili drugih gubitaka.
- ✓ PROVJERA: sistematično ispitivanje radi utvrđivanja da li su aktivnosti i rezultati koji su sa njima u vezi usaglašeni sa planiranim mjerama i da li su ove mjere efektivno primjenjene i podesne za ostvarivanje politike i ciljeva organizacije.
- ✓ OPASNOST: izvor ili situacija koja može dovesti do štete u vidu povrede ili narušenog zdravlja, štete imovine, narušavanja okoline radnog mjesta ili kombinacije navedenog.
- ✓ IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI: proces prepoznavanja postojanja opasnosti i definisanja njenih karakteristika.
- ✓ INCIDENT: događaj koji je uzrok akcidenta ili koji može da dovede do akcidenta. (NAPOMENA: Incident kod koga nije došlo do narušavanja zdravlja, povrede, štete ili drugog gubitka se takođe smatra događajem koji "samo što se nije desio". Termin "incident" uključuje i "samo što se nije desilo".)
- ✓ NEUSAGLAŠENOST: bilo koje odstupanje od standarda rada, prakse, procedura, propisa, učinka sistema upravljanja, itd. koje može direktno ili indirektno dovesti do povrede ili bolesti, oštećenja imovine, narušavanja radne okoline ili kombinacije navedenog.
- ✓ CILJEVI OH&S: zadaci u vezi sa učinkom OH&S, koje organizacija želi da ostvari.
- ✓ SISTEM UPRAVLJANJA OH&S: dio ukupnog sistema upravljanja, koji olakšava upravljanje rizicima OH&S vezanim za poslovanje organizacije. Ovo uključuje organizacionu strukturu, aktivnosti planiranja, odgovornosti, praksu, procedure i resurse za razvoj, primjenu, dostizanje, preispitivanje i održavanje politike OH&S date organizacije
- ✓ ORGANIZACIJA: kompanija, agencija, firma, preduzeće, institucija ili asocijacija ili njihov dio, bilo inkorporiran ili ne, javni ili privatni, koji ima svoje sopstvene funkcije i administraciju. (NAPOMENA: za organizacije sa više radnih jedinica, jedna radna jedinica se može definisati kao organizacija.)
- ✓ ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST NA RADU: uslovi i faktori od uticaja na zdravstveno stanje zaposlenih, privremeno zaposlenih, osoblja pod ugovorom o radu, posjetilaca i drugih lica na radnom mjestu.
- ✓ UČINAK ZAŠTITE ZDRAVLJA I BEZBJEDNOSTI NA RADU: mjerljivi rezultati sistema upravljanja OH&S u vezi sa upravljanjem zdravstvenim i sigurnosnim rizicima u organizaciji, baziranim na njenoj politici i ciljevima OH&S. (NAPOMENA: Mjerenje učinaka uključuje mjerenje upravljanja OH&S aktivnosti i rezultata).
- ✓ RIZIK: kombinacija vjerovatnoće i posljedice(a) određenog opasnog događaja koji se odvija.
- ✓ PROCJENA RIZIKA: sveobuhvatan proces ocjene važnosti rizika i odlučivanja da li se rizik može prihvatiti ili ne.
- ✓ BEZBJEDNOST: izbjegavanje neprihvatljivog rizika od štete (ISO/IEC Uputstvo 2)
- ✓ PRIHVATLJIV RIZIK: rizik koji je smanjen do nivoa koji se može podnositi u organizaciji obzirom na njene zakonske obaveze i njenu politiku OH&S

Predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja na osnovu definisanih procesa i materijalnih tokova svakog od njih, zajedno sa osobama odgovornim za funkcionisanje svakog od identifikovanih procesa, vrši identifikaciju opasnosti.

Identifikovane opasnosti i procjenjeni nivo rizika se unose u obrazac OB 4.3.1-IS "Identifikacija opasnosti i procjena rizika"

5.2.1 Procjena rizika vezanih za zaštitu zdravlja i bezbjednosti na radu

Procjena rizika se vrši prema sljedećim kriterijumima:

- vjerovatnoća pojavljivanja – kriterijum I

Vjerovatnoća pojavljivanja:

- Ekstremno mala vjerovatnoća - 1

- Mala vjerovatnoća - 2

- Umjerena vjerovatnoća - 3

- Velika vjerovatnoća - 4

- Izuzetno velika vjerovatnoća - 5

- uticaj na zdravlje i bezbjednost ljudi – kriterijum II

- uticaj na poštovanje zakona i propisa – kriterijum III

- uticaj na odnose sa okruženjem – kriterijum IV

Procjena rizika se vrši tako što se svaki uticaj vrednuje po kriterijumima datim u obrascu OB 4.3.1-IS "Identifikacija opasnosti i procjena rizika", dodjeljujući ocjenu od 1 do 5 za svaki od kriterijuma (od 1 do 3 za kriterijum – Odnosi sa okruženjem). Ocjene se dodjeljuju na način naveden u nastavku.

Pri ocjenjivanju vjerovatnoće obavezno uzeti u obzir da vjerovatnoća nastanka akcidenta zavisi od više faktora:

- Uslovi rada

- Vrsta rada

- Postojeće mjere zaštite

- Učestanost obavljanja procesa/aktivnosti

- Izloženost

- ISKUSTVENI PODACI

Kriterijum za ocjenjivanje uticaj na zdravlje i bezbjednost ljudi je dat u sljedećoj tabeli – T1:

Tabela T1: Uticaj na zdravlje i bezbjednost ljudi

Zanemarljiv uticaj	ocjena 1	dogadjaj koji može da izazove neznatne povrede, oštećenja ili gubitke
Mali uticaj	ocjena 2	dogadjaj koji utiče na zdravlje ljudi i bezbjednost na radu i koji može dovesti do malih oštećenja ili gubitaka (gubitak do jednog radnog dana)
Srednji uticaj	ocjena 3	dogadjaj koji dovodi do narušavanja zdravlja i povreda koje ne dovode u pitanje čovjekov život ili oštećenja i drugih gubitaka koje je moguće uglavnom nadoknaditi (bolovanje do 2 mjeseca)
Ozbiljan uticaj	ocjena 4	dogadjaj koji dovodi do ozbiljnog narušavanja zdravlja, povrede, oštećenja ili drugih gubitaka koje je moguće dejlimično nadoknaditi. (invalidnost veća od 20%)
Kritičan uticaj	ocjena 5	dogadjaj koji dovodi do smrti, značajnog narušavanja zdravlja, povrede, oštećenja ili drugih kritičnih gubitaka koje je nemoguće nadoknaditi (invalidnost preko 70%)

Poštovanje zakona i propisa:

- Ne postoji zakonska regulativa - ocjena 1
- Postoji zakonska regulativa koja se poštuje - ocjena 2
- Postoji zakonska regulativa koja se poštuje uz određene poteškoće - ocjena 3
- Očekuje se donošenje zakonske regulative, čije poštovanje će zahtjevati poseban napor - ocjena 4
- Postoji zakonska regulativa koja se ne poštuje - ocjena 5

Uticaj na odnose sa okruženjem:

- Mali uticaj - ocjena 1
- Srednji uticaj - ocjena 2
- Veliki uticaj - ocjena 3

Prva dva kriterijuma se množe i njihov proizvod se sabira sa vrijednostima ostalih kriterijuma. Predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja dobijenu vrijednost upisuje u predposljednju kolonu obrazca datog u OB 4.3.1-1 S. Na osnovu dobijenih vrijednosti predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja daje opisnu ocjenu nivoa rizika i predlaže konkretne aktivnosti koje treba preduzeti koristeći tabelu T2 Akcije i zavisnosti od nivoa rizika.

Tabela T2 - Akcije u zavisnosti od nivoa rizika

ukupna ocjena	NIVO RIZIKA	AKCIJA
0-7	NEZNATAN	Ne zahtijeva se nikakva akcija.
8-14	<i>DOPUSTIV</i>	Nema potrebe za dodatnim aktivnostima na upravljanju operacijom. Može se razmotriti ekonomski isplativije rješenje ili unaprednje bez dodatnih ulaganja. Potrebno je pratiti situaciju, kako bi posjedovali informacije o sprovođenju propisanih aktivnosti.
15-20	<i>UMJEREN</i>	Potrebno je uložiti napor kako bi se smanjio rizik, ali troškovi prevencije moraju biti pažljivo planirani i ograničeni do izvjesnog nivoa. Potrebno je definisati rok za sprovođenje unapređenja. Kod onih događaja kod kojih mogu nastupiti izuzetno opasne posljedice, potrebno je dodatno provjeriti vjerovatnoću nastanka takvog događaja kako bi se definisao potreban nivo aktivnosti na ublažavanju rizika.
21-26	<i>ZNATAN</i>	Ne smije se započeti sa datom aktivnošću dok nivo rizika ne bude snižen. Mogu biti potrebna znatna sredstva kako bi se rizik smanjio. Ako se rizik odnosi na već započete aktivnosti, potrebno je preduzeti hitne akcije na smanjenju nivoa rizika.
27-35	<i>NEDOPUSTIV</i>	Aktivnost ne smije biti ni započeta ni nastavljena, sve dok se nivo rizika ne smanji. Ako ni ulaganjem neograničenih sredstava nije moguće smanjiti nivo rizika, aktivnost mora ostati zabranjena.

Predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja može koristiti svoje znanje i iskustvo, kao i znanje i iskustvo drugih kompetentnih osoba za konačnu odluku o značaju koji ima svaka od opasnosti, bez obzira na rezultat dobijen vrjednovanjem uticaja.

Ovako dobijena lista opasnosti sa procjenjenim nivoom rizika, zajedno sa politikom zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu predstavlja osnovu za definisanje ciljeva zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu. Prilikom definisanja ciljeva prioritet imaju procesi čiji je nivo rizika veliki.

5.3 DEFINISANJE CILJEVA I PROGRAMA ZAŠTITE ZDRAVLJA I BEZBJEDNOSTI NA RADU

Predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja predlaže opšte i posebne ciljeve zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu, vodeći računa o politici preduzeća u odnosu na zaštitu zdravlja i bezbjednosti na radu, identifikovanim opasnostima i nivoima rizika, postojećim zakonima i propisima o zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu, ekonomskim efektima realizacije ciljeva, kao i mišljenjima zaposlenih, okruženja i svih drugih zainteresovanih strana. Ciljeve predlaže na sastanku rukovodstva, vodeći računa o tome da u svakom trenutku u fazi realizacije ima najmanje jedan opšti cilj. Ciljeve usvojene od strane rukovodstva, predsjednik komisije za bezbjednost doma zdravlja ovjerava obrazac OB 4.3.3-1Š "Opšti i posebni ciljevi zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu". Gdje god je to moguće za cilj se definiše pokazatelj kojim će se pratiti realizacija cilja, odnosno ciljna vrijednost.

Ciljevi za snižavanje rizika se postavljaju u skladu sa sljedećom hijerarhijom (važnosti):

- a) *Eliminacija,*
- b) *Zamjena,*